

Ben Hur.

En Fortælling fra Kristi Tid

at

Lewis Wallace.

(fortsat.)

Hans Kammerat var spinklere bygget og klædt i en Dragt af hvidt Lærred. Det var let at se, at han var Jøde. Medens Romernes Pande var høj og smal, Ornenæsen stærkt krog, Læberne smalle, Bløddet højt og Dine næret af Brynne. — havde den unge Jøde en bred, lav Pande, lang og smuk formet Næse, fyldige Læber, rund Hage, ovale Kinder. Der var over Romeren noget klassisk strengt, over Jøden noget indsmigrende bløddende.

Jeg synes, Du sagde, at den ny Proturator kom i Dag? spurgte den yngre af de to. Han talte Græsk, der den Gang — underligt nok — var gangte Omgangssprog i Judaas finere Kredse.

„Nej, i Morgen“, svarede Messala. „Jeg hørte i Aften, at Ismael, den nye Plads-Fornalder — eller Ypperstepræst, som I jo kalder ham — fortalte det til Fader. Og en af Hovedsmandene sagde ogsaa i Morges, at Soldaterne havde travlt med at pudse deres Naabens og op-forgyldte Ornene, og at Lejligheederne blev gjort i Stand.“ — Han tav lidt og tilføjede saa: „Kan Du huske, her i denne Have sagde vi Farvel til hinanden. Dine sidste Ord var „Fred være med Dig!“ og jeg svarede: „Gubnerne holde sin Haand over Dig!“ Hvor længe kan det vel nu være siden?“

„Søn Ar!“ svarede hans Kammerat og saa tansfuld paa Springvandets Stigen og Falden.

„Naa — Gubnerne har holdt sin Haand over Dig: Du har vokst Dig, hvad Grækerne vilde kalde smuk. . . Men sig mig, Judah, hvorfor vil Du forresten have at vide, naar Proturatoren kommer?“

Judah overhørte Spørgsmaalet og sagde hen for sig: „Hele min Ar! Hvor jeg græder, da Du rejste til Rom! Og Tiden er gaaet, og nu kommer Du tilbage højt dannet og høfvedig — nej! det er ikke Spørg! Jeg vilde ønske, jeg havde faaet Dig tilbage som den, Du var, da Du rejste!“

Messala smilte spodyt. „Men hvorfor dog saa alvorlig, bedste Ven?“ spurgte han. „Har jeg virkelig forandret mig fra du meget? . . . En berømt Filosof sagde os det Naad: „Lad mig høre, hvad der bor i Dig, Judah!“

Bløddet var faret den unge Jøde op i Kinderne ved Romernes spidste Smil og Tone. Han svarede: „Jeg tænkte, at dine berømte Læxere paa Forum har lært Dig at give Talen en skjult Braad. . . De, jeg har nydt Under-visning af — Hillel og Simon og Schammai — har ikke saa store Navne; men den, som har sidet ved deres Fødder, faar Kundskab om Gud og Lovene og Israels — og Kærlighed til og Hæder for dem. Jeg ved, hvad Judaea er funket ned til; jeg ved, at siden Ismael uretmæssig er bleven gjort til Ypperstepræst. . .“

Messala afbrød ham. — „A!“ sagde han, „nu forstaar jeg! Naa saa Ismael er uretmæssig Ypperstepræst? . . . Ja hvor I Jøder dog er og bliver Jer selv lig! Men-neffer og Ting, Himmel og Jord forandrer sig, men en Jøde — nej aldrig! Se her, her rider jeg en Kreds i Jorden — faadan! det er Jødens Liv. . . . Nej ved Jupiter, den blev for stor, jeg maa gøre den mindre.“ Han bøjede sig ned, satte Tømmefingeren mod Jorden og lod saa Befingteren trække en Kreds omkring den. „Se nu — her, hvor Tømmefingeren staar, det er Templet; og Kreds-fen, det er Judaea. Et der udenfor den Kreds noget som helst, I bryder Jer om? Kunsten maatte? — Herodes var en Bygmester, og hans Naad er forbandet! Maleri, Billedhuggerkunst? — I betragter det som Synd! Digtet-ningen har I smedet fast — til Eders Alter; Talekunsten — hvem over at lægge Vind paa den udenfor Eders Syna-goger? I Krigen taber I paa den spjendte Dag, hvad I har vundet de fets foregaaende Dage. Saadan er Jert Liv, — og Du bliver bred, om jeg trækker paa Smile-haandet af det og af Dig? Og nu Jer Gud — der er tilfreds med at blide tilbedt af faadan et Jøll! — hvad er han mod vor romersk Jupiter, hvis Ørn har erobret over den halve Verden?“

Judah havde rejst sig; han var rød i hovedet, det loegte i ham af Vrede. . . . Jødemens Patriotisme — sam-mendokset som den var med deres Religion og deres Historie — var let pirrelig paa de Læber og lidenskabelig heftig. Og desuden var alt, hvad der smagte af Vid eller Satire, Jøderne uforhaaelligt og forhadet. Deres Love, deres Væner, hele deres Tankerætning gjorde dem fremmed derfor, — me-dens omvendt den bæværende romerske Ungdoms Læxere, Sophisterne og Rhetorikerne, just lagde Vind paa at ud-danne et satirisk Talesæt.

„Du gør Dig lystig over mig, tror jeg!“ sagde Judah — og vilde til at gaa sin Vej.

Messala havde ligeledes rejst sig, og lagde beroligende Haanden paa sin Vens Skulder. — „Giv dog lidt Tid!“ sagde han. „Jeg er Dig af Hjertet taknemlig, fordi Du kom herhen og ønskede mig velkommen hjem, og jeg vil, hvis det er muligt, sige at klynge igen bort gamle Venstabs Baand. Jeg siger: hvis det er muligt! For ser Du, i sit sidste Foredrag sagde min Læxer: „Drag bort og bliv berømt. Mars regerer, Gros er ikke længer blind!“ Men-ingen deraf var, at Kærligheden er intet, Krigen alt. Det ser man ogsaa let i Rom nu til Dags. Jeg vil være Sol-dat. Der er endnu utænde Øer og ubesjærede Folkeslag; hele Verden er et iverkøret endnu. Der er meget for en Romer at gøre. Et felttog til Afrika og et til Sindhien — og saa en Legion! dermed slutter de fleste deres Levebane. Jeg vil højere til Vejs: et Præfektur — og saa Livet i Rom, med Gulv, Vin, Kvinder, Spil, Digtere ved Sil-berne, Intriquer ved Hove, Kampelege Læret rundt. Tag Syrien — og det rige Judaea; Antiochia er en Hovedstad for Gubner; lad mig først blive Cærenius' Efterfølger, — saa kan jeg bese min Lykke med Dig!“

Jøden tvang sig til at trække paa Smilehaandet. „Ja det er Folk, har jeg hørt, som kan drive Spas med deres

Fremtid“, sagde han. „Jeg er ikke af den Slags, Mes-sala.“

Romeren saa fra Siden hen paa ham. „Hvorfor skulde man ikke lige saa godt tunne, lige Sandheden i Spøg som i Form af en Parabel?“ spurgte han. — „Den store Julbia var en Dag ude at fiske og fangede flere Fiske end alle de andre. Man sagde, det var, fordi hun havde fisket med en Medetrog af Gulv.“

„Saa det var altfaa ikke Spøg af Dig?“

„Om — jeg har nok ikke budt Dig nok, Judah! . . . Naar jeg bliver Præfekt og faar Judaea til at gøre mig rig, saa kan jeg jo gøre Dig til Ypperstepræst.“

„Farvel!“ sagde Judah og gik hurtigt sin Vej.

Messala snæpiede sin Kæppe, kastede den om sig, og skyndte sig efter ham. Da han havde indhentet ham, lagde han Armen om hans Hals og gik videre ved Siden af ham.

„Saadan plejede vi at gaa sammen som Børn“, sagde han, „og saadan vil vi følges i Dag hen til Porten. . . Du er et Børn endnu, Judah, jeg er blevet Mand, og som Mand vil jeg sige Dig min Mening i Alder, før vi stilles. Bliv Soldat som jeg! Hvorfor ikke træde ud af den snævre Kreds, hvor Lov og Overlevering spærrer Dig ude fra at højere Stræben?“

Judah svarede ikke og blev ved at gaa.

„Se Dig om“, bedevle Messala, — „hvem er vore Dages Ubeslægtede? I t e de, der kives Livet hen om saa-danne ubestemte Begreber som Baal og Jehovah! Eller tag hvad der et berømt Navn Du vil — Herodes, Mattabæerne, de store Kejsere: ikke en vil Du finde, som ikke stæbte sin Storhed af hvad Tiden lød ham, som holdt noget heftigt, der ikke tjente hans Naal, eller foragtede noget, der kunde være ham til Nytte. Gør som de! Rom rækker Dig lige saa villigt Haanden som Judæernes Antipater.“

„Rom! — Rom!“ mumlede Judah.

„Ja netop Rom! . . . Tag dog mod Fornuft, Men-nesse, og hav Mod til at se Livet, som det er! Alt vil saa sige Dig: at Rom er Verden, og at Judaea maa, som Rom vil!“

De var naaet hen til Porten. Judah tog blidt Mes-salas Haand bort fra sin Skulder og svarede: „Du taler som en Romer, og forstaar ikke en Israelit. Vi bliver al-drig Væner som i gamle Dage, — her stilles vore Veje. Mine Fædres Gud være med Dig og give Dig Fred!“

Messala havde rakt Haanden frem. Men Judah tog den ikke, han gik sin Vej uden at se op paa Barndomsven-nerne. Messala blev staaende et Øjeblik og saa efter ham. Saa rystede han paa hovedet, vendte sig om og mumlede hen for sig:

„Ja ja da! . . . Gros er død, Mars regerer!“

II.

Noget efter at Judah havde forladt Romeren, stand-jelede han udenfor et Hus i den Gade, som fra Porten, der nu har Navn efter den hellige Stefanus, først løb mod Vest langs den nordlige Side af Borgen Antonia og derpaa, efter nogle Bugter, drejede stærkt mod Syd. Husets laa just, hvor Gaden gjorde sin skarpe Drejning. Det var to Etager højt, bannede en Firkant og var bygget af util-liggeude Steen. Paa den Side, der vendte mod Vest, var der fire, paa Siden, der vendte mod Nord, to Vinduer, alle oppe paa første Sal; i Stue-Etagen var der ingen andre Rabninger i Muren end Judagangsdøren.

Saa snart denne var blevet lukket op og Judah havde besvaret Øversteportens Hilsen, traadte han rask ind — i en smal Gang, med sidste gamle Stenbænk paa begge Si-der. For Enden af Gangen førte en Trappe med en 12 — 15 Trin ned i en Gaard, som paa de tre Sider inde-sluttedes af to Etages Bygninger. Tjenerne gik frem og tilbage der, Høns og Duer løb og kugle omkring, inde un-der Skur gjorde Køer, Geder, Væler og Heste sig det mageligt. For den østlige Side af Gaarden var der en Mur, hvor en Port førte ind til en Gaard. Den var rummelig og var ved Hjælp af Buske og slængende Planter omdannet til en Slags Have. Et Springvand midt i den gav Kølighed. Herfra førte en Trappe op til en Ter-rasse paa 1ste Sal, og derfra igen en Trappe op paa Taget, som omgaves af en Sten-Træ og et Brystværn af brandt Lær. Gaardens pille Proserthed gjorde et overordenlig gunstigt Indtryk og syntes at antyde, at Familien, som boede her, maatte være fornem og velstaaende.

Ad en lille Sti, som løb midt imellem Bustene, gik Judah over til Trappen, og derfra op paa Terrassen. Saa traadte han ind ad en med et forhang lukket Dør, og gik ind i et Værelse paa Husets nordlige Side. Jnde i Værelset var der allerede mørtet; men han fandt sig let til Rette. Han kastede sig paa en Diban, med Ansigtet pres-set ned mellem Arme.

Da Mørket var faldet helt paa, viste en Kvinde sig i Døren og sagde „Judah!“ Han svarede, — og hun traadte ind.

„Der er taget af Aftensbordet, og det er snart Nat“, sagde hun. „Er Du ikke sulten, Barn?“

„Nej“, svarede han.

„Er Du ikke rask?“

„Jeg er træt og søvrig.“

„Din Moder har spurgt efter Dig.“

Han vendte sig om paa Dibanen. — „Naa“, sagde han. „Ja bring mig saa noget at spise da, — hvad Du vil! . . . Jeg er ikke syg, Amrah, og alligevel føler jeg mig ikke rask! Livet synes mig tungere, end jeg syntes, det var i Morges. Det er en ny Slags Sygdom, Du, — nu kan Du, som jo linder mig saa godt, se, om Du kan finde paa noget, der paa en Gang kan forhjule Mad og Lægemiddel. . .“

De Spørgsmaal, Amrah gjorde ham, og den Tone, hun talte i, vidnede om, at de maatte staa hinanden me-get nær. . . Hun lagde Haanden paa hans Pande og sagde: „Jeg skal se, hvad jeg kan gøre“, og gik saa.

Lidt efter kom hun tilbage og bragte paa en Træ-bætte en Staal Mæl, et Sølvsøge og med Vin, en Stive fint hvidt Brød, en lind Grød af knust Hvede, en steget Fugl, Honning og Salt, — desuden en lille, tændt Bronze-Lampe, som gjorde det lyst i Værelset. Dette var ganstelig tærbeligt udstyret, som et almindeligt Soveværelse.

Amrah stødte en Stol hen ved Judahs Bæde, satte Bædden paa Stolen, og knælede ned for at betjene ham. Der var i det Øjeblik et Udtryk af næsten moderlig Om-hed i hendes Ansigt. Hun kunde vel være et halvt Hundrede Aar. Paa hovedet havde hun en hvid Turban, som imidlertid lod Håret frit; og de var, kunde man se, gennemskinnede med en Søl, — Tæget paa, at hun var Slavinde. Hun var fra Egypten; end ikke det hellige 50de Aar havde bragt hende Friheden, — men hun brød sig forresten heller ikke om den. Hun holdt af det unge Mennekte, hvem hun var i Færd med at betjene, som kunde han have været hendes lodelige Søn. Hun havde plejet og passet ham fra lille og kunde slet ikke være ham foruden: i hendes Øjne blev han ved at være Barn.

Medens han spiste, spurgte han hende: „Kan Du huske, Amrah, den Messala, som tidligere som her lidt bele Dage ad Gangen? . . . Han er kommet hjem fra Rom nu; . . . jeg har talt med ham i Dag“, tilføjede han lidt efter.

„Ja, tænkte jeg ikke nok, der maatte være tilstødt Dig noget!“ udbrød Amrah ivrigt. „Der Messala — jeg har aldrig fundet ham! . . . Lad mig høre, hvad der er det.“

Men Judah tav og saa tansfuld ud, og paa alle hen-de Spørgsmaal svarede han kun — langt om længe: — „Han har forandret sig meget, og jeg vil ikke have mere med ham at bestille. . .“

Da hun var gaaet med Bækken, rejste han sig og be-gav sig op paa Taget.

I Orienten stræmmer Dagens Hede enhver, der holder af og kan pleje sin Magelighed, ind i de indre, dunkle Gemakker; men saa snart Solen er ved at gaa ned og Bjer-genes Skygger bliver lange, søger man op paa Husets slabe Tag, der tjener til Hvilested, Bedested, Sovested. Derfor er det lidt endog luksuøst udstyret. — Judah gik hen til et Laarbærelse paa Husets nordvestlige Hjørne og løb Døråbningens Forhang til Side. Det var mørtet nu; men der var Rabninger i alle fire Vægge, gennem hvilke Stjernebetegnelse ind. En Kvinde holdt bånd og holdt laa paa en Diban derinde. Da hun hørte Lyden af hans Skridt, lod hun Biften synke ned i Skødet og spurgte:

„Er det dig, Judah?“

„Ja, Moder“, sagde han og traadte hurtigt hen til hende. Hun knælede ned foran hende, og hun lagde Arme om hans Hals og kyssede ham kærligt. Saa lænede hun sig atter mageligt tilbage paa Dibanen, medens han satte sig ved hendes Fødder og lagde hovedet i hendes Skød. Derfor, hvor de sad, kunde de — over lave Løge — se over mod de fjerne Bjerge og op til den stjernebefaede Himmel. Redenfor dem laa Bhen i dyb Stilhed. . . . I den Vinden hvilede sagte i Trætøpene.

„Amrah sagde, der var vist tilstødt Dig noget“, be-gyndte Moderen, alt mens hun strøg ham langsomt over Haa-ret med sin Haand. „Saa længe Du var Barn, var det jo rimeligt nok, at Du lod Dig paavirke af Smaating. Men efter at Du nu er blevet voksen, Judah, maa Du ikke glemme, — hendes Stemme blev blød — „at min Søn skal en Gang være min Helt!“

Hun talte et Sprog, som den Gang endnu kun nogle faa gamle og rige Familier der i Landet betjente sig af, — det Sprog, hvori Rebeta og Rachel havde talt med Benjamin.

Judah betænkte sig temmelig længe, før han svarede. Saa tog han Moderens Haand og sagde: „Der er faldet mig saa meget ind i Dag, Moder, som jeg aldrig før har tænkt paa! . . . Sig mig, hvad mener Du, jeg skal blive?“

„Det herer Du jo — min Helt!“

Han kunde ikke se hendes Ansigt; men Stemmeløst sagde ham, at hun talte i Spøg. . . . Han blev dobbelt alvorlig.

„Du er saa god, Moder, — ingen vil nogenfinde holde faaban af mig, som Du gør“, sagde han og trykede gæ-nstagne Gange hendes Haand ind mod sin Kind. „Jeg for-staar ogsaa nu, hvorfor Du ikke forer paa mit Spørgs-maal: hidtil har mit Liv jo udelukkende tilhørt Dig! . . . Men Moder, — en Gang maa jeg dog blide min egen Mand. Og hv a d skal jeg saa blive: Agerdyrker — Væl-ler — Lovhyndig — Strikent? — sig mig, hvad Skal jeg skal vælge!“

„Samaliel sagde i sit Fødedrag i Dag. . .“, begyndte Moderen langsomt.

Judah afbrød hende: „Jeg kom ikke i Templet i Dag — jeg var borte hos den unge Messala.“

Der var noget i Tonefaldet, som gjorde Moderen opmærksom. „Hos Messala?“ gentog hun. „Og hvad kunde han gøre, der kunde gøre Dig urolig, min Dren?“

„Han. . . havde forandret sig saa meget.“

„Det vil sige: han er vendt tilbage som Romer, ikke sandt? Som Barn var han næsten blevet Jøde ved altid at omgaaes Dig og dine Kammerater. Nu har Omgivelse-ferne i Rom vel gjort ham stolt og hertskog?“

„Han var ogsaa stolt, mens han var Dren“, svarede Judah, „altid gjorde han Ar af de fremmede; men Judah holdt han dog den Gang i Væ. Aldrig før i Dag har han angrebet vore Skikke, vor Religion, vort hele Liv. Jeg brød med ham. Men, Moder, — h a r Romerne Ret til at se haanligt ned paa os? Er vort Folk ringere end det romerske? eller hvori staar jeg i tilbage for Messala? Hvis jeg nu vilde, turde jeg saa ikke søge Børnemæssigt i Krig eller Kunstnerberømmelse? hvorfor maa en Israelit ikke vælge sig de samme Livsstillinger som en Romer og søge den samme Hæder som han?“

Moderen havde rejst sig fra sin halvt liggende Stil-ling og sad og saa ned efter Sønnens Ansigt, hvis Udtryk hun dog ikke kunde stæne. Hun forstod, at Sagen var langt alvorligere, end hun havde troet. Samaliel med Messala havde tirket Judahs Stolthed og — uden at han var sig det bevidst — fylst ham med ærgerrige Vængster. Den Ærgerrighed kunde sære ham vibt, hvis den ikke blev ledet i et rigtigt Spor, — den kunde maaste endog sære ham til Præfald fra hans Fædres Tro! Det galdt om at tage baade forsigtigt og klogt paa ham. . .

„Om Du staar tilbage i noget for Messala, spørger Du?“ sagde hun langsomt og alvorligt. „Ja, han er af fornem og gammel Adel — allerede i den romerske Repu-blikke Dage var Familien berømt. Men hvis han har præ-let med sine Forsædre — har man en fornem Tankemaade, præler man forresten ikke! — saa tør Du rolig maale Dig

med ham. . . . Jeg husker, som kunde det have været i Gaar, den Dag, da din Fader og jeg, fulgt af vore Væner, be-gav os op til Templet for at fremstille Dig for Herren. Vi ofrede Duer, og jeg sagde Præsten dit Navn, og han førte ind i Israels æroverdige Slægt-Fortællelse: Judah, Ithamurs Søn, af Huset Hur. Jeg ved ikke, naar man begyndte de Optegnelser; det var i alt Fald før Udoandrin-gen af Egypten, ja jeg har hørt Hillel sige, at selve Abra-ham, Stamfaderen, paabegyndte dem. To tusind Aar tilbage kan vi i alt Fald, i uafbrudt Række, forfølge de jødiske Familiars Historie: og hvad er, i Sammenligning med en faadan Velde, alt Romernes Adelskab?“

„Men nu jeg, Moder, — hvad staar der om mig i de Optegnelser?“

„Der staar, min Søn, at Du nedstammer i lige Linie fra Hur, Josvas Ven. Og er det Dig ikke nok, saa staa op i Thora, og Du vil i den fjerde af Mose Bøger blandt de 72 Slægter efter Adam finde Dit Husets Stamfader.“

Der var en Stund ganstelig stille i Laarbærelset der-oppe paa Taget. Saa sagde Judah:

„Tat, Moder, — tat! Men. . . fordi man er af gammel Familie, er man saa ogsaa af adelig Familie? Hvad har min Familie udrettet, hvorved har den ubmar-tet sig?“

Moderen svarede: „I vore Øjne, Judah, er det den højeste Børnemæssigt at være blandt Herrens udvalgte. . . . Tænk Dig en lige Streg og en Kreds! Stregen — det er Gud, thi han alene bevæger sig lige fremad; Kreds — det er Mennekte, hvis hele Fremgang er en Kredsbevægelse. Der er dem, som tror, at det er Storheden at have gennemsøbet en vid Kreds; men den sande Storhed er at have holdt sig nær til Herren. Og maal saa Rom med Israels! Det er sandt, Israel har under tiden glemt Herren; men Rom har aldrig kendt ham!“

Hun talte sig heftig efterhaanden: — „Rom!“ gentog hun, — „det er derfor, den Lære udgaaer, at Krig er Mem-nestets højeste Opgave! Hvad er Romernes Jupiter andet end Magten legemliggjort i en romersk Helt Skikkelse? . . . De Røvere! som en af Plejen tørstet Lo genlber Jor-den under deres Strid! Dg lags vi er faldne for dem; vore helligste Steder er i deres Vold, og ingen ved, naar deres Anmasselse vil ende. Men det ved jeg: lad dem stampe Judaea i Smulder, som Kornei stampes i Møllen, og lad dem træde Jerusalem, vort Landts Blomst, i Sivret, — Israels Hæder vil blive ved at skinne som et Lys paa Himlen, thi Israels Historie er Guds Historie! Gud strev den ved Mand af Israels; han talte gennem deres Mund; han var med dem i alt, hvad godt de har udrettet! Han var deres Feltherre i Krigen, deres Herster og Konge. Stulde vort Folk da intet have lært af ham, eller maa det ikke den Dag i Dag have i alt Fald lidt af Himmelgansjen over sig?“

Der blev igen en Stund ganstelig stille i Værelset. Kun Lyden af hendes Bifte, som hun bevægede hurtigt, hørtes under Tavsheden:

„Romerne siger, vi har ingen Kunst“, fortsatte hun saa. „Deres Kunst er Efterligning efter, den er Tværi fra Grækerne, — den vejer ikke siort! Men det er sandt, . . . tænker man kun paa Maleri og Billedhuggerkunst, saa har Israels ingen Kunstner at pege paa — besværre!“ (Hun var Sabbucærinde; og modfat Jariæerne effe-de Sabbucæerne det slonne i alle dets Former og uden Henhyn til dets Oprindelse) Vore Hænder har været bundne af et Forbud, der er blevet udtvøet. Men længe før Dædalus i Attika stæbte sine af Tra ud-skærne Statuer, havde dog tvende Israellitter bygget den første Bagtens Art og dannet de bevingede Cheruber, af drevet Gulv, som tronede over den! Jøder har formet de første Billedstøtter! Og forresten . . . Billedkunsten er da ikke den eneste Kunst, og endnu mindre er Kunstner det eneste store. Vil Du sammenligne Jehovah og Jupiter, min Søn, saa se paa Geringer, der er udført i deres Navn. Se Israels udvalgte drage forbli! Forrest Patriarkerne — hører Du deres Kamelers Klotter og deres Hjørder Brægen? Og se der, ene og for sig selv, gaaer en Olding, han, der saa Herren Ansigt til Ansigt. Uopnaet som Kriger, som Digter, som Taler, som Lovgiver, som Profet, — i hans Hæders Glans ser al anden Hæder ud som Stugge! Og der kommer Dommerne, — og Kongerne, — Jeses Søn, en Helt i Krig og udsøbelige Sanges Sanger! Og hans Søn igen, den viseste og rigeste blandt Mennekte, som fik Ortenen til at blomstre, fyldte Bærene med Folk, byggede Herrens Tempel! Og der. . . . høj dit hoved, min Sø! det er Guds Herolde, der drager forbli! Deres Liv var lutter Plage, deres Kjørtler flinter af Græs og For-raadnelse: men se, hvor Ansigtterne er himmelvendte, som hørte de Guds Røst! For dem blegnede Konger, og Fol-keslag slæbde for deres Stemme; af deres Haand kom Velsignelse og Forbandelse. De saa ind i Fremtiden — og se! deres Syner var Sandhed! Ser Du dem, ser Du dem — Thesbiteren og Elifas og de tre i Zibdonen — — og han, af hvis Slægt Messala skal fødes! . . .

„Bliv ved, Moder!“ sagde Judah sagte: „Det er Is-raels nye Højfang, jeg hører!“

Hun smilte vemodigt og tansfuldt — og sad igen en Stund og glattede i Tavshed Sønnens Haar. Saa sagde hun, i en ganstelig anden Tone end før, roligt og al-vorligt:

„Du spurgte mig, hvad Stilling i Livet Du skulde vælge, Judah? — Du skal tjene Herren! For en Israels Søn er der ingen anden Hæder end den; men det er ogsaa en stor Hæder, — den eneste!“

„Altsaa, Moder, . . . jeg tør ikke blive. . . . Soldat f. Gs.“

„Jo, hvorfor ikke? Moses har jo kaldt Herren „Hær-stærkes Gud“. Har Du lyst, saa bliv Soldat, — men kun paa den Betingelse, at Du tiller det Kendskab i Baa-benhaandværket, Du opnaar, i Guds og ikke i Kejsertens Tjeneste. . . .“

. . . . De talte endnu noget frem og tilbage om den Sag. Saa tav de begge. Og sidende med hovedet i Moderens Skød faldt Judah i Søvn. . . . Moderen rejste sig forsigtigt, løb en Vude ind under hans hoved, bredte et Tæppe over ham, kyssede ham, og gik stille sin Vej.

(fortsættes.)